

Minősített nyílászárók

MEGBÍZHATÓSÁGI TÉNYEZŐ

Papp Imre

Magyarország Európai Unióhoz való csatlakozása változásokat hozott a szakterületet szabályozó előírásokban. Új jogszabályokkal és a megnövekedett piacon lévő műszaki előírásokkal kellett megismerkedniük a faipari termékeket gyártó vállalkozásoknak.

Ma már nem jelent újdonságot, ha CE-jelöléssel kerül forgalomba egy nyílászáró, hiszen a garázkapuk termékszabványa[1] 2003-ban, az ajtók és ablakok termékszabványa[2] 2006-ban, a függönyfalszerkezeteké[3] 2004-ben jelent meg. Azt azonban kevesebben tudják, hogy ezek a szabványok rendszeres felülvizsgálaton esnek át, az ablaktermékszabványának is már a második átdolgozása van érvényben MSZ EN 14351-1:2006+A2:2017 jelzettel.

A CE-JELÖLÉS KRITÉRIUMAI

A forgalomba hozatalhoz be kell tartani az Építési Termék Rendelet[6] (Construction Product

Regulation= CPR) előírásait, le kell folytatni a terméktípusra a megfelelő-értékelési eljárást. Ennek első lépéseként a termékszabvány ZA melléklete szerinti tulajdonságokat egy akkreditált laboratóriumnak kell megvizsgálnia, ahol a kiadott első típusvizsgálati jegyzőkönyv igazolja a termék adott kialakításának alapvető teljesítményjellemzőit (pl. légzárás, vízzárás, szélállóság, léghanggátlás, hőátbocsátás, biztonságos használhatóság). További jellemzők megvizsgálásával lehet igazolni a termék szabványos kialakítását, vagy a márkára jellemző különleges tulajdonságait. Nem elegendő azonban csupán egy

A hőszigetelések vastagodása miatt megváltozik a beépítés csomópontja

termék elküldése a laboratóriumba, az igazolt termékjellemző folyamatos fenntartása érdekében második lépésként üzemi gyártás-ellenőrzési rendszer működtetését, dokumentálását kell végezni. Ezek alapján együttesen lehetséges a termék CE-jelölésű forgalmazása, adott szállítmányhoz a teljesítménynyilatkozat elkészítése, kiadása.

A CE-jelölésű termék az EU területén belül forgalomba hozható. Nem jelent azonban bárhol automatikus beépíthetőséget, hiszen az épületek nagysága, földrajzi elhelyezkedése, az épület magassága, szélnek való kitettsége eltérő igénybevételt jelent, ezért az elvárt követelményszint is eltérő lehet. Az alkalmazásra vonatkozóan Magyarországon külön előírás szabvány került kidolgozásra MSZ 9333:2011 jelzettel[4].

A termék Németországban külön minőségtanúsítási rendszerrel RAL-Gütezeichen jelölésű, míg Ausztriában az Ü-Zeichen jelölésű megkülönböztető jelzéssel is forgalmazható, melynek megléte a helyi vásárlók bizalmát növeli.

Külön figyelem övezi a nyílászárók hőátbocsátási tényezőjét, melynek módszere 2001 óta az U-érték számítás. Azért hővezetési, mert a lakóterekbe való beépítéshez a költséghatékony követelményszintnek megfelelő nyílászárókra van szükség. A vonatkozó 7/2006. számú TNM rendelet[9] szövegezése többször változott, a 2018-tól aktuális szövegezése szerint a hőátbocsátási tényező

- az üvegezésre:
 $U_g \leq 1,0 \text{ W/m}^2\text{K}$;
- a bejárati ajtókra:
 $U_d \leq 1,45 \text{ W/m}^2\text{K}$;
- ablakokra (fa és PVC):
 $U_w \leq 1,15 \text{ W/m}^2\text{K}$

költséghatékony követelményszint van érvényben, de a 2020-tól átadásra kerülő épületek közel nulla energiaigényű kivitelre tervezhetők csak. Külön épületkonceptiót dolgozott ki a német Passivhaus Institut, melynek passzívház komponens tanúsítású listájára az $U_w \leq 0,8 \text{ W/m}^2\text{K}$ hőátbocsátási értékű nyílászárók kerülhetnek be, ha a beépítési módjukkal is megfelelnek a hőhíd-

mentes beépítési ($U \leq 0,85 \text{ W/m}^2\text{K}$) kritériumoknak[10].

A hagyományos téglafalazatba történő beépítés során az építés közbeni befalazást már régóta felváltotta a kihagyott falnyílásokba a készre felületkezelt tokok és szárnyak utólagos beépítése ékelés – PUR-hab és rögzítőcsavarok – segítségével. Az épületek tanúsított energetikai jellemzőinek szigorodásával előtérbe került a tömítettség fokozása. A téglafalakra egyre vastagabb külső hőszigetelések kerültek, a nyílászárók beépítésének külső oldalán egyre többször tűntek fel komprimált zsinórok, száraz beépítésnél pedig terjed a dagadó szalagok használata. A 2018-as évtől szigorodó elvárások miatt a falazatok külső oldalára kerülő hőszigetelések vastagodása miatt megváltozó beépítési mélység miatt kényes ponttá vált hő- és páratechnikai szempontból is a beépítés csomópontja.

A megkülönböztetett minőség a megbízhatóság egyik alapja

A német PVC-ablak beépítési irányelvben rögzített előírásoknak megfelelő RAL-os beépítésű[11] ablakok csomópontjának külső síkján vízlepergető párafékező, belső síkján párazáró szalagokkal és ragasztókkal történik tömített módon a beépítés.

Ezen műveletek elvégzését sok gyártói alkalmazástechnikai oktató kiadvány és kisvideófilmek is segítik. Öröndetes, hogy már ablakbeépítő szakirányú tanfolyami képzés is elérhető (OKJ 31582 03), szakképesítés szerezhető.

Egy termék különlegességének kiemelésére alkalmasak lehetnek a védjegyek és díjak, melyek megpályázhatók és külön követelményrendszernek való megfelelést jelentenek. Több példa van Magyar Termék Nagydíjas és CONSTRUMA-díjat nyert nyílászárókra.

Továbbá öröndetes szakági szakmai összefogást jelent az MMAE és a FAMASZ szövetségek célkitűzése, amely minőségi termékgyártást és szakszerű beépítést irányzott elő tagjainak.

Kidolgozásra került Magyarországon az Építésügyi Műszaki Szabályozási Bizottság által és jóváhagyás után hamarosan publikálásra kerülő új építésügyi Műszaki Irányelvek, köztük a faablakok beépítési előírásai. Most, 2019 áprilisában került honosításra a beltéri ajtók új termékstandványa[5], mely azonban még nem kapott harmonizált státuszt az Európai Unió NANDO szerverén[12]. Ennek hatálybalépése átírja a belsőtéri ajtókra vonatkozó szabályokat, de ez már egy másik szakcikk témája lesz.

A szerző az ÉMI Nonprofit Kft. szakértő mérnöke, műszaki szakértő (MMK-13-4917), igazságügyi szakértő (IM 010781). ■

Források,

további információk:

- [1] MSZ EN 13241:2003+A2:2017 Ipari kereskedelmi és garázsajtók, kapuk. Termékstandványa, teljesítőképességi jellemzők (angol nyelvű)
- [2] MSZ EN 14351-1:2006+A2:2017 jelű Ablakok és ajtók. Termékstandványa, teljesítőképességi jellemzők 1. rész: Tűzálló és/vagy füstgátló tulajdonság nélküli ablakok és külső bejárati ajtók című termékstandványa (angol nyelvű)
- [3] MSZ EN 13830:2015 Függetlenfalak. Termékstandványa (angol nyelvű)
- [4] MSZ 9333:2011 Ablakok és külső bejárati ajtók alkalmazási előírásai
- [5] MSZ EN 14351-2:2019 jelű Ablakok és ajtók. Termékstandványa, teljesítőképességi jellemzők, 2. rész: Beltéri ajtók (angol nyelvű)
- (A szabványok megrendelhetők: www.mszt.hu)
- [6] Az Európai Parlament és a Tanács 305/2011/EU rendelete (2011. március 9.) az építési termékek forgalmazására vonatkozó harmonizált feltételek megállapításáról (CPR)
- [7] 1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről
- [8] 275/2013. (VII. 16.) Korm. rendelet az építési termék építménybe történő betervezésének és beépítésének, ennek során a teljesítmény igazolásának részletes szabályairól
- [9] 7/2006. (V.24.) TNM rendelet az épületek energetikai jellemzőinek meghatározásá-

ról (Jelenlegi szövegállapot: 2018. 01. 01-től)

(A jogszabályok aktuális állapotát letölthető: www.njt.hu)

[10] Passivhaus institut – passzívház kritériumrendszer, passzívház komponens tanúsítás

(A követelmények forrása: passiv.de/downloads/Merkblatt_Fenster_Uw-Wert.pdf)

[11] RAL Deutsches Institut für Gütesicherung und Kennzeichnung e.V. – RAL irányelvek

RAL-GZ 695:2016-07, Fenster, Fassaden und Haustüren - Gütesicherung

RAL-GZ 716:2013-04

Kunststoff-Fensterprofil-systeme – Gütesicherung

(A követelmények forrása: www.ral.de/en; www.beuth.de)

[12] New Approach Notified and Designated Organisations (NANDO) – az Európai Bizottság számítógépes információs rendszere – CPR-hez harmonizált szabványok, bejelentett szervezetek

(A szerver elérhetősége: ec.europa.eu/growth/tools-databases/nando/)

Képek forrása

www.windowwise-trade.co.uk
www.homeinfo.hu